

EXTRA ÄRENDE

VÅRD OCH OMSORG

LEDNINGSSYSTEM		
DOKUMENTNAMN Riktlinje Avgiftsberäkning inom äldre och funktionshinder	DOKUMENTTYP Riktlinje	GÄLLER TOM. 2017-01-01
ORGANISATION HEMTJÄNST/HEMSJUKVÅRD/HSL; INDIVID, FAMILJ, ARBETE; STAB EKONOMI/PERSONAL; VÅRD- OCH OMSORGSBOENDE	DOKUMENTÄGARE Agneta von Schoting	DIARIENUMMER [DIARIENUMMER]

Riktlinje Avgiftsberäkning inom äldre och funktionshinder

Avgiftsberäkning inom äldre-och funktionshinderområdet

Beräkningssteg:

Steg 1)

+nettokostnad/månad

- nettoinkomst kapital/månad

+bostadstillägg

+ andra skattefria inkomster

Summa avgiftsunderlag

Steg 2)

+minimibelopp

+ ev individuella tillägg

- ev individuella avdrag

+ bostadskostnad

Summa förbehållsbelopp

Steg 3)

+avgiftsunderlag

-förbehållsbelopp

AVGIFTSUTRYMME

Vård och Omsorg

I 8:e kapitlet Socialtjänstlagen(2001:453), SoL finns lagföreskrifterna för kommunerna att ta ut avgifter gällande äldre- och handikappomsorg. Vård- och omsorgsnämnden har tagit beslut att följa socialstyrelsens riktlinjer genom att anpassa avgifterna årsvis enligt den information som socialstyrelsen skickar ut.

Information om uppgifter för beräkningen inför nästkommande år kommer via meddelandeblad från Socialstyrelsen varje år i december.

Nedanstående uppgifter är tagna från Socialstyrelsen Meddelandeblad Nr 6/2015 Uppgifter för beräkning av avgifter inom äldre- och handikappomsorgen år 2016

Flera av de belopp som används för att beräkna avgifter inom äldre- och handikapp-omsorgen är knutna till prisbasbeloppet. Här redovisas några av de belopp som kan användas för att beräkna de avgifter inom äldre- och handikappomsorgen som är knutna till prisbasbeloppet.

Prisbasbeloppet

För år 2016 är prisbasbeloppet 44 300 kronor.

Högekostnadsskyddet

Avgiften för hemtjänst i ordinärt och särskilt boende, dagverksamhet samt kommunal hälso- och sjukvård får uppgå till högst en tolfedel av 0,48 gånger prisbasbeloppet, det så kallade högekostnadsskyddet, dvs maxtaxan. Avgiftberäkning enligt maxtaxan görs utan särskild ansökan.

Den enskilde är skyldig att lämna inkomstuppgift i de fall den inte kan hämtas direkt från försäkringskassan. Om den enskilde inte lämnar inkomstuppgift kan inte nedsättning av avgiften beräknas, full avgift debiteras. Den enskilde har rätt att överklaga individuellt beslut om avgiftsberäkning.

För år 2016 motsvarar maxtaxan 1 772 kr per månad.

Avgiften för bostad i särskilt boende som inte omfattas av hyreslagen får uppgå till högst en tolfedel av 0,50 gånger prisbasbeloppet.

För år 2016 motsvarar det 1 846 kr per månad.

Förbehållsbelopp

Den enskilde skall tillförsäkras ett förbehållsbelopp. Beloppet som fastställs årligen följer gällande prisbasbelopp. Förbehållsbeloppet består av ett minimibelopp som skall täcka normala levnadskostnader samt faktisk boendekostnad.

Vid fördyrade levnadskostnader på grund av särskilda omständigheter, kan i enskilda fallet högre förbehållsbelopp beslutas. Kostnaderna skall vara varaktiga och ej obetydliga.

Exempel på dessa kostnader kan vara kostnader för god man, fördyrad kost, specialkost, läkemedel som inte innefattas av högekostnadsskyddet, kostnader på grund av funktionshinder och onormala

Vård och Omsorg

telefonräkningar till följd av att trygghetslarmet går över eget telefonabonnemang. Det är primärt kommunens ansvar att då avgifterna fastställs i det enskilda fallet utreda om den enskilde har behov av ett högre förbehållsbelopp och avgiften måste sättas ned.

Den enskilde måste dock själv lämna uppgifter till kommunen om sina individuella behov.

Yngre funktionshindrade. Funktionshindrade under 61 år bedöms ha högre kostnader för livsmedel, fritidsaktiviteter, familjebildning och bosättning mm. Minimibeloppet höjs då efter individuell prövning (enl. prop. 2000/01: 149).

Makar/Registrerad partner/Sambo

Om den enskilde är gift/registrerad partner/sambo sammanräknas båda personernas inkomster och delas på två för att bestämma avgiftsunderlagets storlek. De som har hushållsgemenskap med annan än make/registrerad partner/sambo förväntas dela bostadskostnaden.

Minimibeloppet

Minimibeloppet är ett schablonbelopp och avser s.k. normalkostnader för personer över 61 år och inte enskilda äldres faktiska levnadskostnader.

Det minimibelopp som gäller för ensamboende ska utgöra lägst en tolfedel av 1,3546 gånger prisbasbeloppet. *För år 2016 motsvarar det 5 001 kr per månad.*

Minimibeloppet för var och en av sammanlevande makar och sambor ska utgöra en tolfedel av 1,1446 gånger prisbasbeloppet. *För år 2016 motsvarar det 4 225 kr per månad.*

Yngre personer med funktionsnedsättning har i vissa fall särskilda kostnader för bosättning och familjebildning. Enligt propositionen 2000/01:149 (s. 41) bör levnadskostnader för yngre personer med funktionsnedsättning, efter en individuell prövning, beräknas till en nivå som överstiger minimibeloppet upp till 10 procent.

För år 2016 innebär det en uppräknning av minimibeloppet med 500 kr per månad.

I LSS-insatser såsom skolboende i annan kommun, korttidsvistelse och daglig verksamhet för barn/unga vuxna har föräldrarna en underhållsskyldighet för sitt barns uppehälle, d.v.s. kostnader för kost, fritidsaktiviteter och andra utlägg kan debiteras föräldrarna.

I Pulsinflödet Avgiftsbeslut placerat barn och formuläret Beräkning läggs de underlag in som krävs för beräkning av bidragsskyldigs ersättning.

Avgift per placerat barn är baserat på Försäkringskassans beräkning av underhållsstöd och beräknas som Maxavgift eller (årsinkomst - grundavdrag)* procentsats beroende på antal barn). Hämta online är klickbar och hämtar uppgifter från skatteverket för det gällande taxeringsåret.

Båda föräldrars betalningsförmåga bedöms för sig. *Högsta underhållstöd är för närvarande*

Vård och Omsorg

1 573 kr/månad och ska motsvara föräldrarnas kostnader för barnens livsuppehälle.

Inget lagstöd finns för kommunen att kräva barnbidraget inom LSS-lagen, utan vårdnadshavaren bestämmer hur den vill göra. Däremot om barn är placerat i ett familjehem enligt SoL eller LVM ska barnbidraget gå till familjehemsföräldern.

Individuell prövning av minimibeloppet

I socialtjänstlagens bestämmelser om avgifter inom äldre- och handikappomsorgen finns det utrymme för att i viss utsträckning ge den enskilde extra medel för merkostnader för de kostnadsposter som minimibeloppet ska täcka. Ett höjt minimibelopp ska fastställas genom en individuell prövning. Kommunen bör godta den faktiska merkostnaden när den fastställer ett högre minimibelopp – om inte merkostnaden är oskäligt hög (prop. 2000/01:149 s. 59).

Kommunen får även i vissa fall minska nivån på minimibeloppet. Om kostnadsposten som föranleder minskningen ingår i Konsumentverkets beräkningar för hushållsbudget så bör minskningen baseras på deras beräkningar (prop. 2000/01:149 s. 40–41). Det beror på att även den schablonmässiga delen av minimibeloppet i huvudsak grundas på Konsumentverkets beräkningar.

Konsumentverkets beräkningar av skäliga levnadskostnader

Konsumentverket gör årliga beräkningar av vad som kan betraktas som skäliga levnads-kostnader. De skäliga levnadskostnaderna omfattar varor och tjänster som ett hushåll vanligen behöver för att klara vardagens behov. Dessa beräkningar bör ligga till grund för vissa av de kostnadsposter som minimibeloppet ska täcka. I meddelandebladet redovisas Konsumentverkets beräkningar av skäliga levnadskostnader för år 2016.

I Konsumentverkets broschyr Koll på pengarna finns information om skäliga levnadskostnader och något om vad de olika utgiftsposterna innehåller. Mer information om beräkningarna och exempel på produkter som inte kostnadsberäknas finns i Konsumentverkets rapport *Konsumentverkets beräkningar av referensvärden – för några av hushållens vanligaste utgiftsområden (2013:4)*. Publikationerna finns tillgängliga på Konsumentverkets webbplats, www.publikationer.konsumentverket.se

Merkostnad för mat vid fastställande av förbehållsbelopp

I propositionen (prop. 2000/01:149) anges att de schabloniserade kostnaderna för kost som ingår i minimibeloppet är framräknade för personer som är 61 år och äldre. Eftersom personer som är under 61 år normalt konsumerar mer livsmedel och därmed också har en högre kostnad för livsmedel ska kommunerna ta hänsyn till denna merkostnad.

Det innebär att yngre personer med funktionsnedsättning bör få ett högre belopp för livsmedelskostnaden än äldre personer. Vägledande för beräkningen av denna kostnad bör vara

Vård och Omsorg

Konsumentverkets beräkning av livsmedelskostnader för olika åldersgrupper (prop. 2000/01:149 s. 41).

På samma sätt som för yngre personer med funktionsnedsättning bör kommunen höja minimibeloppet för personer som är 61 år och äldre om de har varaktiga merkostnader för livsmedel. Det innebär att det i vissa fall kan finnas anledning att höja minimibeloppet på grund av en merkostnad för mat även för personer som lagar sin mat själva och inte enbart för dem som betalar för mat från hemtjänsten.

Minimibeloppet beräknas huvudsakligen med ledning av uppgifter från Konsumentverkets hushållsbudget, som gäller hushållskostnader för personer som 61 år och äldre. Om den enskilde betalar en avgift för mat som levereras via hemtjänsten och om avgiften överstiger den skäligen kostnaden för mat i

Konsumentverkets hushållsbudget ska kommunen höja förbehållsbeloppet för merkostnaden. Av propositionen (prop. 2000/01:149 s. 59) framgår att varaktiga merkostnader bör beräknas med ledning av Konsumentverkets hushållsbudget när den kostnadspost som föranleder höjning eller sänkning av förbehållsbeloppet ingår i hushållsbudgeten.

Det framgår också att kommunen bör använda faktiska kostnader när dessa är skäligen. I propositionen (jfr prop. 2000/01:149 s. 41) nämns som exempel att om kost ingår i avgiften har kommunen rätt att minska den enskildes minimibelopp.

Beräknat på 2016 års hushållsbudget avseende livsmedel motsvarar schablonbeloppet för män mellan 61-74 år 2 110 kr och för kvinnor till 1 690 kr. Schablonbeloppet för män som är 75 år och äldre beräknas till 1 910 kr och för kvinnor 75 år och äldre till 1 640 kr.

Avdragsreducering på månadsavgiften

Tillfällig frånvaro

- Trygghetslarm. Start dag 1-15 hel avgift, dag 16-31 halv avgift och omvänt vid avslut. Abonnemangskostnad som måste sägas upp.
- Servicetjänster dvs. inköp, tvätt och städning är att betrakta som abonnemang. Tillfällig frånvaro eller avbeställning kortare än tre dagar medför inte nedsättning av avgiften.
- Vid längre frånvaro, mer än 30 dagar, blir avdraget en hel månad.
- Den som har rätt till förenklad handläggning kan fritt utnyttja upp till 9 timmar/mån till servicetjänster utifrån egna önskemål.

Ordinärt boende med hemtjänst

- Hemtjänstavgiften påverkas bara om frånvaro hel månad (= 30 dagar)
- Hemsjukvårdsavgift påverkas bara om frånvaro hel månad(=30 dagar)

Vård och Omsorg

Korttidsplats och växelvård

- Matavdrag görs när måltid inte intagits

Särskilt boende med heldygnsomsorg

- I särskilt boende görs avdrag för matkostnaden och omsorgsavgiften efter 14 dagars frånvaro.
- Mat- och omsorgsavgiften påverkas inte av frånvaro mindre än 14 dagar. Frånvaro hel månad (=30 dagar) ger helt avdrag. 14- hel månad ger halvt avdrag.

Insatsändringar

- Hemtjänstavgiften ändras inte om insatserna tillfälligt ökar eller minskar innevarande månad och pågår i högst 7 dagar.

Dödsfall

- Vid dödsfall betalas avgift tom dödsdagen. Hyra (inte vid korttidsboende) betalas döds månaden plus max två månader. Under förutsättning att ny hyresgäst tillträder, kan uppsägningstiden avkortas efter överenskommelse med vård och omsorgenheten.

Boendekostnad

Dubbelt boende

Vid inflyttning till särskilt boende gäller avgifts nedsättning med hänsyn till dubbla boendekostnader i högst tre månader, Salabostäder har en månads uppsägning vid inflyttning till särskilt boende. Vid fastighetsförsäljning gäller avgifts nedsättning med hänsyn till dubbla boendekostnader i högst 6 månader.

För beräkning av boendekostnad gäller för:

- bostadsrätt, månadsavgift plus årlig ränteutgift delat med 12.
- egen fastighet, driftskostnad räknas enligt Försäkringskassans schablon.
- bostadsbidraget räknas in i avgiftsunderlaget i de fall den enskilde är berättigad till bostadsbidrag. Den enskilde skall uppmanas att söka bostadsbidrag, såvida det inte är uppenbart att ansökan kommer att avslås enligt Försäkringskassans regler.

Försäkringskassans regler

Hur räknas bostadskostnaden för mig som bor i villa?

Du får räkna med kostnader för

- Fastighetsavgift
- 70 procent av räntekostnaderna som tagits med huset som säkerhet.
- Drifts- och uppvärmningskostnader beräknas med hjälp av schabloner som räknas fram utifrån

Vård och Omsorg

statistikuppgifter. Du behöver därför inte skicka in dina egna räkningar för exempelvis uppvärmning med olja eller el.

- *Schablon år 2016 är 384 kr/kvm.* Från Pensionsmyndighetens författningssamling PFS 2015:6

Hur mycket pengar på banken kan jag ha och ändå få bostadstillägg?

Eftersom storleken av bostadstillägget beror på flera faktorer finns inga fastställda gränser för hur mycket pengar på banken du kan ha. Men om du bor själv och har en förmögenhet som är högre än 100 000 kronor eller 200 000 kronor om du har en make eller sambo så kommer det att påverka beräkningen via kapitalräntan.

Räknas taxeringsvärdet för min villa eller värdet på bostadsrätten med i förmögenhet?

Nej. Värdet på bostaden som du söker bostadstillägg för räknas inte med i förmögenheten.

Avgiftsfria insatser

- Avlösning för anhöriga mindre än 12 timmar/månad, boendestöd, ledsagning LSS, sysselsättning SOL, insatser LSS. Kostnader för kost får debiteras vid dessa insatser.

Övriga debiteringar som inte omfattas av maxtaxa

- Unga som efter juli de år fyller 19 år får aktivitetsersättning från Försäkringskassan får debiteras *skäliga* kostnader för uppehållet, d.v.s. fritid, kost och hyra på exempelvis ett boende, men inte omvårdnaden.
- Kost omfattas inte av maxtaxa.

Prioriteringsordning vid reducering

- Omvårdnad
- Service
- Hemsjukvård
- Larm

Se avgifter för år 2016 på nästkommande sida

Vård och Omsorg

**Avgifter som går under högkostnadsskyddet
fr.o.m 2016-01-01**

Basbelopp 44 300 kr

Service	176 kr/tim	4,77%
Omvårdnad	200 kr/mån	
Trygghetslarm	181 kr/månad	4,91%
Korttidsbo / Växelvård / Rehab	58 kr/dag	12*1772/365
Hemsjukvård	200 kr/mån	
Boendeavgift, maxtaxan	1 772 kr/mån	44300*48% / 12

Avgifter som EJ går under högkostnadsskyddet fr.o.m. 2016-01-01

Matabonnemang	2 735 kr/månad	74,09%
Matavgift	90 kr/dag	2735*12/365
Dagverksamhet	45 kr/st	

Konsumentverkets beräkningar 2016

Livsmedelskostnader/månad	1 775 kr
Frukost: 20% av	355 kr
Lunch: 40% av	710 kr
Mellanmål: 10% av	178 kr
Kvällsmål: 30% av	<u>533 kr</u>
Totalt kronor	1 775 kr

Silverjyckens hunddagis 2016 års priser 1254 kr/mån
Extra hund från samma familj i samma box , 627 kr/mån

Ändras från april varje år

VÅRD- OCH OMSORG
Laila Forsgren

Avgiftsförändring på Silverjyckens hunddagis

Från och med 2014-01-01 har Vård- och omsorgsnämnden fått i uppdrag att besluta om årlig uppräknings av avgiften för en plats vid hunddagiset Silverjycken i relation till den förändring av prisbasbeloppet som sker.

Nya avgifter från och med 2016-04-01 blir för en plats på Silverjyckens hunddagis 1 254 kr/mån. För en extra hund, från samma familj, som delar box blir tilläggsavgiften 627 kr/månad.

Anneli L Sundin
Verksamhetschef LSS/FO

Laila Forsgren
Enhetschef Daglig verksamhet

